

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV

Forum for natur og friluftsliv (FNF) er et samarbeidsforum mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner på fylkesnivå. Formålet er å styrke organisasjonenes arbeid med å ivareta natur- og friluftslivsinteressene i aktuelle saker.

**Norges Jeger-
og Fiskerforbund**

Den Norske Turistforening

Arealpolitikk – bruken av landet, bruken av Innlandet

2000: 12700 gårdsbruk
2021: 6900 gårdsbruk

36 vannkraftverk
51 småkraftverk

Sentralitet, kommuner i Innlandet 2020

- 2 - Nest mest sentrale kommuner (870-924)
- 3 - Over middels sentrale kommuner (775-869)
- 4 - Middels sentrale kommuner (670-774)
- 5 - Nest minst sentrale kommuner (565-669)
- 6 - Minst sentrale kommuner (0-564)

2000: 67 000 hytter
2021: 90 000 hytter

Arealbruken i Innlandet
speiler samfunnstrender

- Befolkningsutvikling
- Primærnæring og industri
- Reiseliv og fritidsbruk
- Infrastruktur

Ansaret - Hvem bør styre samfunnsutviklinga og arealdisponeringene? Hvem bør bestemme når det er bygd nok feriedestinasjoner og hytter?

Forretninga?

Markedet

Kapitalen

Utbyggingsinteressene

Forvaltninga?

Demokratiet

Politisk styring

Fungerende offentlig forvaltning

Rolleforståelsen: Våre folkevalgte skal forvalte felleskapets interesser i et langsiktig perspektiv. Hvor står vi? Hva vil vi? Hva gjør vi?

FORUM FOR
NATUR OG FRILUFTSLIV

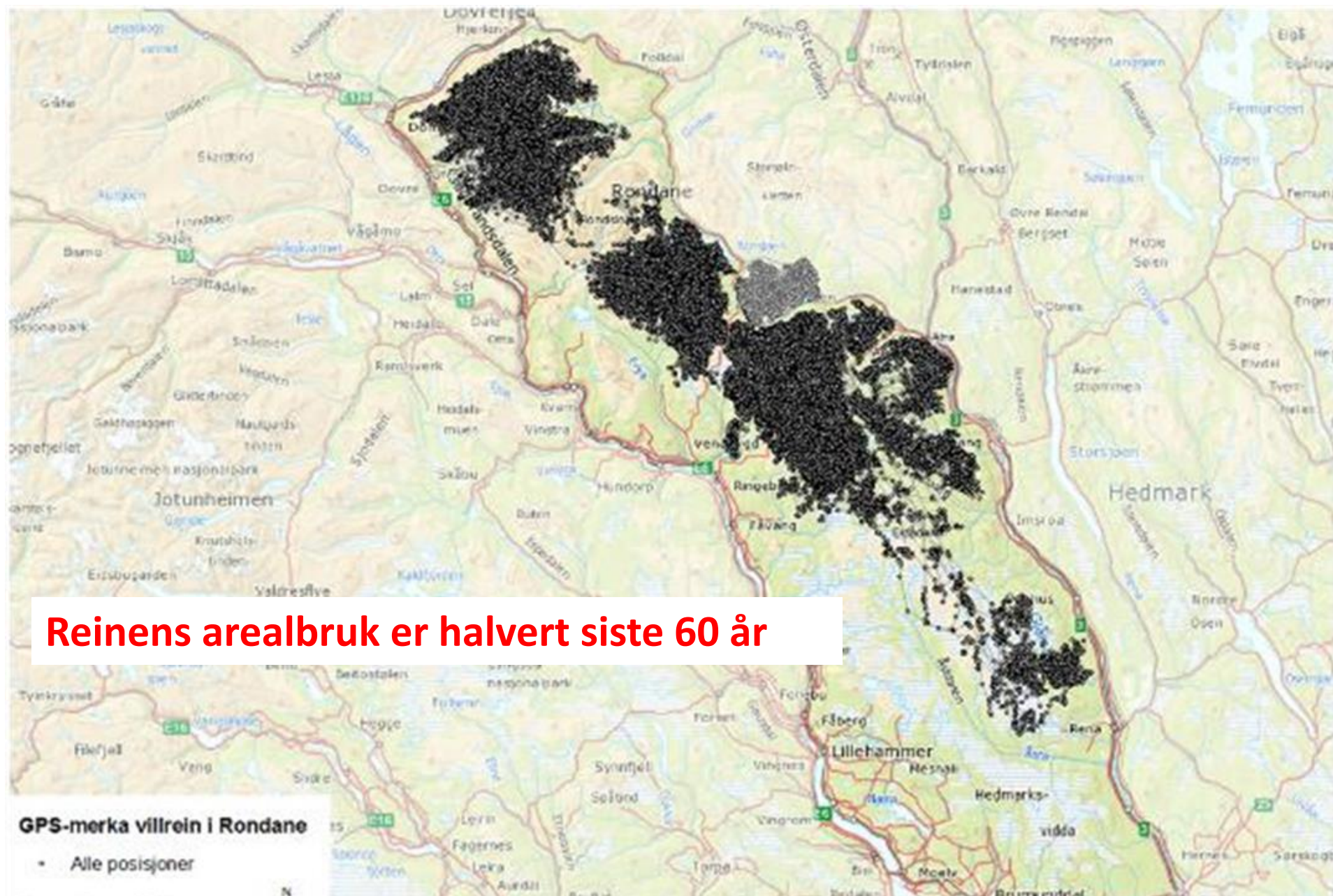

Viktig prinsipp:

Utbyggingsinitiativer som blir fremmet må løftes inn i et større samfunnsperspektiv der demokratiet, gjennom politisk styring, grundig vurderer om initiativet gir ønsket samfunnsutvikling

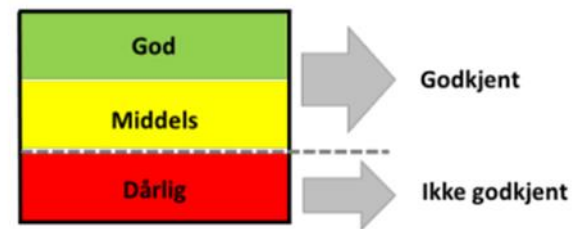
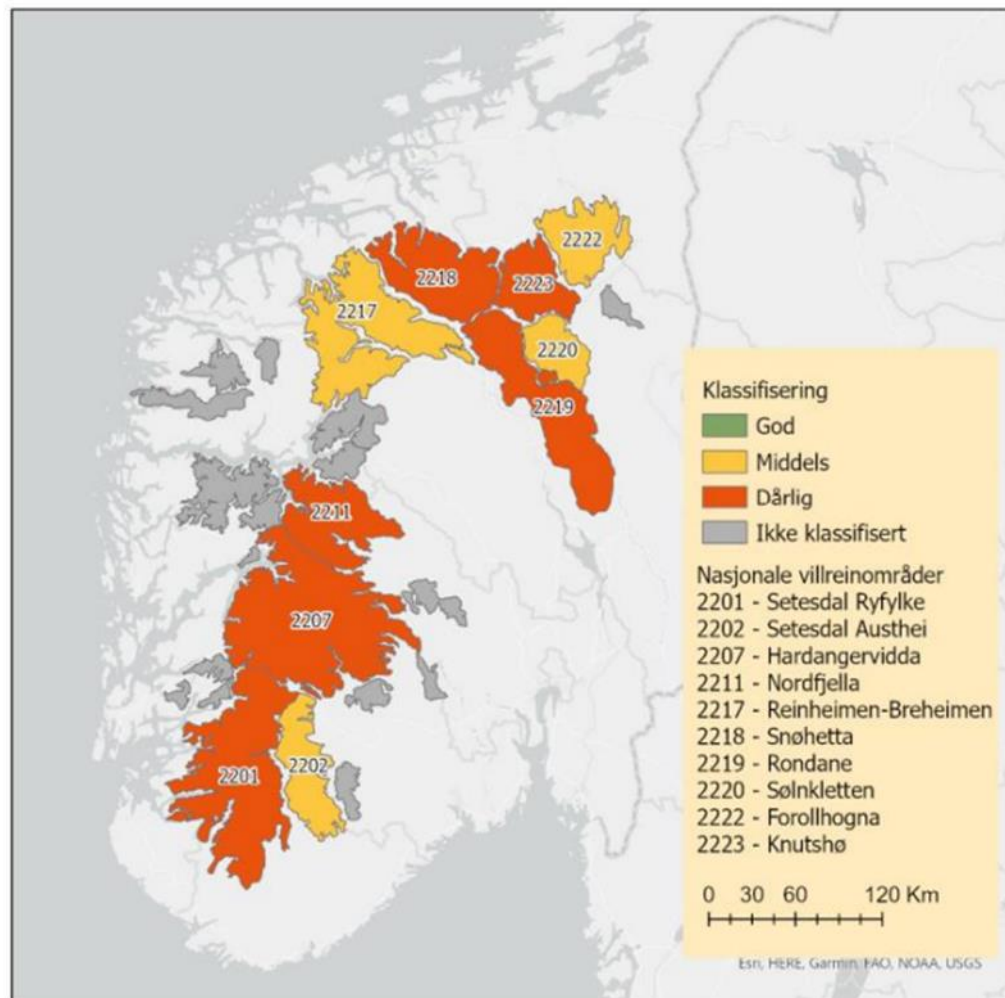
A photograph of two reindeer standing on a rocky, grassy mountain ridge. The reindeer are facing left, with their heads turned slightly towards the camera. They have dark brown bodies and white underbellies. Their antlers are large and dark. The background features a vast, hazy mountain range under a sky with soft, golden light, suggesting dawn or dusk. The overall mood is serene and majestic.

Hvor står vi? Hva vil vi? Hva gjør vi?

Reinens arealbruk er halvert siste 60 år

Klassifisering av nasjonale villreinområder

6 av 10 områder når ikke målet etter kvalitetsnorm for villrein

	Delnorm 1	Delnorm 2	Delnorm 3	Helhetsvurdering
Forollhogna	Middels	Middels	Middels	Middels
Snøhetta	Dårlig	Middels	Dårlig	Dårlig
Rondane	Middels	Middels	Dårlig	Dårlig
Sølknkletten	Middels	God	Middels	Middels
Knutshø	Dårlig	Middels	Middels	Dårlig
Hardangervidda	Dårlig	Middels	Dårlig	Dårlig
Setesdal Austhei	Middels	Middels	Middels	Middels
Nordfjella	Dårlig	Middels	Dårlig	Dårlig
Setesdal Ryfylke	Dårlig	Middels	Dårlig	Dårlig
Reinheimen-Breheimen	Middels	Middels	Middels	Middels

Ønsket utvikling for villreinen er umulig uten bedre samarbeid

Aktuelt

MORTEN AAS

Koordinator, Forum for natur og friluftsliv i Innlandet

Villreinstammen i Rondane er nå delt i tre delbestander, og forskere har ropt varsku om at reinens arealbruk er halvert siste 60 år. Det pekes på menneskelige inngrep og forstyrrelser. Samtidig som villreinen nylig havnet på Artsdatabankens rødliste er Miljødirektoratets arbeid med kvalitetsnorm nært forestående. Den skal være retningsgivende for alle myndigheters villreinforvaltning. Trolig kommer kvalitetsnormen med et rødt flagg for deler av Rondane. Snarere enn å nøre i skyld synes det viktigere enn noen gang å rette blikket opp, og fram.

VILLREINENS TILSTAND i Rondane er avhengig av at offentlige myndigheter sørger for en helhetlig arealforvaltning og besøksforvaltning, og utviser

en politisk vilje til å styre mot felles mål. Tre forvaltningsmodeller må samkjøres for å sikre dette:

- 1) Miljødirektoratets og Nasjonalparkstyrets forvaltning etter verneforskrift
- 2) Innlandet fylkeskommune gjennom Regional plan for Rondane og Sølnekletten
- 3) Kommunenes tradisjonelle forvaltning etter plan- og bygningslov

I LYS av kvalitetsnormen for villrein som kommer må vi spørre: Klarer de offentlige myndigheter å løfte blikket og møte hverandre i et felles forvaltningsansvar og samarbeid?

Nasjonalparkstyret er nå i gang med revidering av forvaltningsplanen for verneområdene. Bevaring av villrein og verneverdier er derimot prisgitt krefter i samfunnsutviklinga som går langt utenfor verneområdets grenser, og miljøforvaltningas myndighet. Derfor bør Innlandet fylkeskommune komme på bana. Det kan de gjøre ved å revitalisere de gode ambisjonene som fulgte Regional plan for Rondane og Sølnekletten, godkjent av Miljødepartementet i 2013.

DET Å sikre årlige møtearenaer og gode samarbeidsformer mellom de svært mange aktørene som er involvert i forvaltninga av dette fjellområdet er viktig. Når mulige tiltak for vill-

reinen skal vurderes, eller virkninger av inngrep eller påvirkning, det være seg hytteutbygging, reiselivsvirksomhet og annen næringsetablering, kan et planråd være formålstjenlig. Noen med stor kraft må derimot dra lasset. Det er vanskelig å se andre enn fylkeskommunen som kan ta denne rollen.

FLYTTINGA AV Gråhøgdbu, som ble erstattet av ny DNT-hytte på Veslefjellet, er et eksempel på et vellykket samarbeid for villreinen i Rondane. Mange av tiltakene som nå kommer, vil antakelig være å legge til rette for attraksjoner og turmål i randsonen til verneområdene. Dette for å skjerme sårbare villreinområder, og samtidig sikre allmennhetens friluftsliv og lokal verdiskapning.

SIDEN FRITIDSBROKEN i Gudbrandsdalen og Østerdalen er stor og stadig økende, er det umulig å se for seg ønsket utvikling for villreinen i Rondane uten et bedre samspill offentlige myndigheter mellom, og en politisk vilje til styring - nasjonalt, regionalt og lokalt. Ved å løfte blikket fra det små kan fylkeskommunen frigjøre ressurser til å samle gode krefter, fasilitere møtepunkter, sørge for politikerinvolvering og samkjøring av virkemiddelapparatet, mot felles mål. Det trenger Rondanes villrein.

Forvaltning av Rondanes villrein myndigheter mellom

Villreinens tilstand i Rondane er avhengig av at offentlige myndigheter sørger for en helhetlig arealforvaltning og besøksforvaltning, og utviser en politisk vilje til å styre mot felles mål. I hovedtrekk må følgende forvaltningsmodeller samkjøres for å sikre dette:

- 1) Miljødirektoratets arbeid med kvalitetsnorm og tiltaksplaner for villrein
- 2) Nasjonalparkstyrets forvaltning etter verneforskrift
- 3) Innlandet fylkeskommune oppfølging av Regional plan for Rondane og Sølknletten med rullering av handlingsplan
- 4) Kommunenes tradisjonelle forvaltning etter plan- og bygningslov
- 5) Fjellstyrenes og Statskogs forvaltning etter fjelloven

I lys av kvalitetsnormen for villrein: Klarer de offentlige myndigheter å løfte blikket og møte hverandre i et felles forvaltningsansvar og samarbeid?

1) Miljødirektoratets arbeid med kvalitetsnorm og tiltaksplaner for villrein

Search

NYHETSARKIV 2008 - 2014

HVA ER DU?

TILTAKSPLANER FOR VILLREIN

3 november 2022

På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet iverksetter Miljødirektoratet arbeidet med utvikling av tiltaksplaner etter kvalitetsnorm for villrein, hvor seks av ti nasjonale områder kom ut med dårlig kvalitet.

Arbeidet med tiltaksplan skal ledes av den hovedansvarlige statsforvalteren for hvert villreinområde, med Norsk villreinsenter som sekretariat. I første omgang er det Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei, Hardangervidda, Nordfjella, Rondane og Sølknkletten, Snøhetta og Knutshø det skal utarbeides tiltaksplaner for.

Arbeidet skal ta utgangspunkt i resultatene fra klassifiseringen og påvirkningsanalysene derifra. Det er viktig at de prioriterte tiltakene uformes slik at det er mulig å måle effektene og lære av dem i ettertid.

I arbeidet vil det være sentralt med god medvirkning fra ulike sektorer, forvaltningsnivåer og organisasjoner. Viktige aktører i de fleste områder er imidlertid fylkeskommuner og kommuner, villreinnemnder og villreinutvalg, kraftregulanter, vegmyndigheter, landbruksnæring, DNTs medlemsforeninger og øvrig reiselivsnæring.

Utkast til tiltaksplan med forslag til finansiering skal leveres Miljødirektoratet innen 1.desember 2023.

Statsforvalteren har nå fått oppdrag om å utarbeide tiltaksplaner

STIFTELSEN NORSK VILLREINSENTER
Hjerkinnhusvegen 33
2661 HJERKINN

Trondheim, 02.11.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/11754

Saksbehandler:
Vemund Jaren

Oppfølging av kvalitetsnormen for villrein – utarbeidelse av tiltaksplaner

Etter oppdrag fra Klima- og miljødepartementet iverksetter Miljødirektoratet arbeidet med utvikling av tiltaksplaner etter kvalitetsnorm for villrein. Oppdraget gjelder i denne omgang åtte av de nasjonale villreinområdene fordelt på seks ulike planprosesser; 1) Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei, 2) Hardangervidda, 3) Nordfjella, 4) Rondane og Sølknkletten, 5) Snøhetta, 6) Knutshø. Arbeidet skal ledes av de hovedansvarlige statsforvalterne for disse områdene, med Norsk villreinsenter som sekretariat. De øvrige villreinområdene vil bli klassifisert etter kvalitetsnormen i løpet av 2023, og det kan da bli aktuelt med utvikling av tiltaksplaner for flere områder. Kopi av brevet sendes derfor til orientering til relevante aktører i alle villreinområdene.

I flere av de aktuelle villreinområdene pågår det parallelle prosesser som i en viss grad kan være overlappende med denne, for eksempel oppfølging av handlingsprogrammer til de regionale planene og utvikling av sti- og løypeplaner. Hver enkelt planprosess må finne gode samarbeidsformer i slike tilfeller. I Nordfjella og på Hardangervidda vil situasjonen med skrantesjuka legge premissene for bestandsforvaltningen i lang tid framover, men dette er ikke til hinder for at det kan og bør arbeides med andre kvalitetsfremmende tiltak.

Utdrag fra brevet

God medvirkning fra ulike sektorer, forvaltningsnivåer og organisasjoner vil være sentralt i arbeidet. Vi anbefaler at prosessen starter med at leder/sekretariat inviterer bredt til et fysisk oppstartsmøte så snart som mulig, og at deltakerne på dette møtet (og eventuelle suppleanter) etter ønske kan delta videre i en referansegruppe. På møtet nedsettes det også en mindre prosjektgruppe som får hovedansvar for det videre planarbeidet. Denne bør bestå av valgte eller utpekte representanter for de mest relevante aktørene i vedkommende villreinområde. Dette kan variere noe ut fra hvilke påvirkningsfaktorer det skal arbeides mest med. Viktige aktører i de fleste områder er imidlertid fylkeskommuner og kommuner, villreinnemnder og villreinutvalg, kraftregulanter, vegmyndigheter, landbruksnæring, DNTs medlemsforeninger og øvrig reiselivsnæring. Vi antar at det kan være hensiktsmessig med et fysisk oppstartsmøte og eventuelt avslutningsmøte med referansegruppa, og at øvrige møter i stor grad foregår digitalt. Dette er det imidlertid opp til de enkelte planprosessene å avgjøre. Miljødirektoratet og Klima- og

Framdrift

Departementet har lagt opp til at arbeidet med tiltaksplaner skal foregå integrert med utviklingen av en stortingsmelding, og det er derfor viktig at det holdes god framdrift i arbeidet. Oppstartsmøter bør holdes så snart det er praktisk mulig, og utkast til tiltaksplan med forslag til finansiering skal leveres Miljødirektoratet innen 1.desember 2023. Vi ber også om en enkel underveisrapport innen 15. juni 2023.

2) Nasjonalparkstyrets forvaltning etter verneforskrift

Forvaltningsplan for de store
verneområdene i Rondane

11/09

Fylkesmannen i Oppland og Fylkesmannen i Hedmark

3) Regional plan for Rondane og Sølenskletten (godkjent 2013)

Jeg spør: Hvor er fylkeskommunen? Bør ikke fylkeskommunen følge opp regional plan?

REGIONAL PLAN FOR RONDANE - SØLNKLETTEN

Planbeskrivelse – felles hoveddokument Rondane - Sølenskletten

Bakgrunn, hovedtema og vurderinger, mål, retningslinjer og handlingsprogram

4) Kommunens tradisjonelle areal- og besøksforvaltning etter plan- og bygningsloven

NRK TVNRK RADIONRK P3NRK P4

NRK

NyheterSportKulturHumorDistriktMer

Logg innSøk

InnlandetTips ossLanglesingRadioTVKontakt oss

Villreinområde halvert på 60 år – skylder på hytter og turgåere

Det er 11.000 hytter i nærheten av villreinområdet i Rondane. Det har sin pris. Lokalpolitikere tar sjølkritikk for utviklingen.

Jeg spør: Klarer kommunene å unngå ytterligere bygging i randsonene av villreinområdet?

Publisert 28. feb. 2021 kl. 12:03
Oppdatert 1. mars 2021 kl. 13:11

Ingen nasjonal politikk

Ingen regional politikk

Vi treng ein regional plan for fritidsbustader

DEBATTEN POLITIKK HYTTEBYGGING DEBATT HØYRE

Nei til mer overstyring av kommunene!

Min påstand: Utenfor verneområder og utenfor nasjonalt villreinområde ligger alt ansvar til kommunene

5) Fjellstyrens og Statskogs forvaltning etter fjelloven

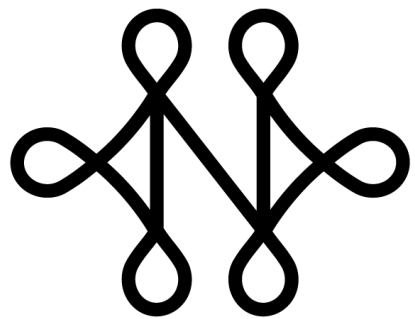
Nationen | #Motkultur

Debatt

Hvem styrer arealbruken på statsallmenningene?

Gardbruker Torbjørn Jøranli løftet før sommeren en interessant debatt i Øyerfjellet.

Nasjonalparkriket

Besøksforvaltning - Hvem tar ansvaret?

- Besøksstrategi for Rondane nasjonalpark (formål: verneverdier – gode opplevelser – lokal verdiskapning)
- Besøksstrategi må også inn i regionale planer og kommunale styringsverktøy
- Konkrete tiltak i villreinfjellet som legge ned infrastruktur i sårbare områder, og kanalisere folk til attraktiv infrastruktur utenfor villreinområdet, koster penger

Sitat Mai Bakken, daglig leder Norsk fjellsenter:

«Besøksforvaltning av naturområder koster – slik museumsdrift koster»

Offentlig forvaltning må opp fra sektorer og siloer.
Helhet og langsiktighet må være i alles blikk.
Det krever ledelse.

HANDLINGSPLAN FOR NATUR, KULTURARV OG MILJØ

2021-2024

DEN NORSKE
TURISTFORENING

Det ligger i vår natur

Den Norske Turistforening

DNTs mål i villreinarbeidet

HOVEDMÅL

Bidra til en bærekraftig villreinforvaltning og tilrettelegge for friluftsliv som tar hensyn til villreinen.

DELMÅL

- Redusere ferdsel til sårbare områder og tider av året
- Vurdere begrensninger på hyttedrift i villreinfjellet
- Informere om hensyn til villrein og tamrein
- Bidra til økt kunnskap om villrein og ferdsel
- Være en positiv og konstruktiv aktør i villreinforvaltningen

Den Norske Turistforening

VILLREIN: DNT FORESLÅR ENDRINGER I RONDANE-TILBUDET

Stort engasjement rundt Rondanes villrein

facebook

E-post eller telefon

Passord

Logg inn

Glemt konto?

Bevar Villreinen i Rondane

Offentlig gruppe · 1,9 k medlemmer

Bli medlem

Om

Diskusjon

Fremhevet

Emner

Arrangementer

Medier